

Przegląd Kresy Nadbużańskie

DEMOKRATYCZNY TYGODNIK REGIONALNY

Bibl. Nauk im. Szewcowa
Lwów - Czerwackiego 24

Adres Redakcji i Administracji
CHEŁM, ul. LUBELSKA 69

Administracja czynna codziennie
przez niedziel i świąt
od 9 do 12 i od 16 do 18.

Redaktor przyjmuje we wtorki
od 12 do 13 i w piątki od 17 do 18

PRENUMERATA:

miesięcznie 0.60 gr.
kwartalnie 1.80 zł.
rocznie 7.20 zł.

CENY OGŁOSZEŃ:

Cała strona 60 zł. Ogłoszenia
drobne 10 groszy za wyraz

Gen. Smigły-Rydz we Francji

Wizyta gen. Smigłego-Rydz w Francji była dla całej opinii francuskiej widomym znakiem trwania sojuszu polsko-francuskiego. Czy znak ten był potrzebny? Szczerość nakazuje przyznać, że — tak!

Nie jesteśmy w stanie przypomnieć sobie, czy w Polsce kwestionował ktokolwiek celowość i trwałość polsko-francuskiego aktu sprzymierzeńczego. Zarówno kierownicy polityki polskiej, jak i jednomyślna w tej mierze opinia publiczna uważała go za jedną z podstaw polityki zagranicznej, prowadzonej przez wszystkie rządy polskie, bez względu na to, co prasa francuska, czy inna o tem pisała.

Z łatwością bowiem przypominamy sobie głosy francuskie z bardzo wysokiego miejsca kwestionujące zarówno celowość przymierza z Polską, jak i sam fakt jego istnienia, a to w obliczu przejawów samodzielności polskiej polityki zagranicznej. Niczem nieuzasadnione podejrzenia wskutek tego i kwasy wywołało podpisanie przez Polskę w lipcu 1932 r. układu o nieagresji z Z.S.R.R. — przed podpisaniem takiegoż układu przez Francję — a jeszcze bardziej — podpisanie analogicznego w swych założeniach układu polsko-niemieckiego w styczniu 1934 r.

Samodzielne ułożenie przez Polskę swych stosunków z najbliższymi sąsiadami — bo czymże innym są oba układy? — najnie spodziewanej stało się ogniskiem nieporozumień polsko-francuskich i to nieporozumień napewno nie z naszej winy wynikłych.

Czas jednak biegnie szybko.

Wiele rzeczy zmieniło się na świecie — a szczególnie w Europie — w latach ostatnich. Na tle niestałości stosunków międzynarodowych, wywołanych pozornie najtalszych układów, porozumień i deklaracji przyjaźni dożgonnej — układ sprzymierzeńczy polsko-francuski okazał się jednak jednym z najtrwalszych układów, zawartych w okresie powojennym. Zmienił się układ sił w Europie, równowaga ich utraciła wszelkie pozory stałości i... opinia francuska zaczęła powoli doceniać wagę sił Polski, jej ciężar gatunkowy i jej kluczową rolę dla pokoju europejskiego sytuację geo-polityczną. Równocześnie zaś z tym — uświadomiono sobie we Francji celowość przewidywanej i mocno opartej o rzeczywistość, polskiej polityki zagranicznej. Coraz częściej odzywać się zaczęły głosy, nawołujące do lepszego wejrzenia i zrozumienia z dobrą wolą położenia Polski. Coraz częściej — nareszcie! — zaczęliśmy na szpaltach prasy fran-

cuskiej odnajdywać trafne oceny tego, co się w Polsce robi.

W tym stanie rzeczy — przybył do Warszawy generalissimus armii francuskiej gen. Gamelin. Przyjęcie, zgotowane mu przez armię polską, było jeszcze jednym wyrazem trwającego w Polsce niezmiennie przekonania o wadze i potrzebie współpracy polsko-francuskiej.

Zjawienie się gen. Smigłego-Rydz w Francji — przyniosło prawdziwy podbój serc i myśli francuskich, a równocześnie coś w rodzaju objawienia Francuzom tego, co dla nas zawsze było stale istniejącą rzeczywistością, tego mianowicie, że akt sprzymierzeńczy istnieje, że polski Wódz Naczelny osobiście jego istnienie stwierdza i że — wobec tego — całość stosunków polsko-francuskich winna być oparta na solidnej podstawie przymierza.

A nie zawsze przecież tak było!.. Układ pozostaje układem, czyli noszącym kilka podpisów papierem tak długo, dopóki nie nadaje mu się treści w życiowej, realnej, codziennej robocie.

Tej roboty brakło, zamiast niej z wielu stron byliśmy narażeni na wyrzekania na „niewierność”. Gdy dodamy do tego nie bardzo budujące przejawy działalności poszczególnych kapitalistów francuskich na terenie Polski i sporadyczne tendencje łączenia polityki polskiej z często zmieniającymi się zamierzeniami paktowo-organizacyjnymi Ouai d'Orsay — to powstanie mniej więcej kompletny i jakże mało pocieszający obraz stosunków polsko-francuskich w ostatnich latach.

Wydać nam się, że nie jesteśmy zbyt obficie skapani w serdeczności przyjęcia gen. Smigłego-Rydz, że nie poddajemy się przesadnemu optymizmowi, kiedy stwierdzimy, że naprawdę olbrzymia większość francuskiej opinii publicznej docenia swoje błędy, popełnione w ocenie polskiej polityki zagranicznej, a nawet wewnętrznej. Dobrze się stało, że świadomość tych błędów przysłała jednocześnie z uznaniem realnej wartości przymierza z Polską, gdyż ta właśnie równoczesność dopomogła do podjęcia próby reorganizacji stosunków polsko-francuskich.

Wątpliwości nie ulega, że samo wdrożenie tej reorganizacji zajęłoby na zwykłej, okólnej i zawsze chro-mającej drodze dyplomatycznej czasu bardzo wiele. Dlatego też podróż Naczelnego Wodza do Francji posiada znaczenie tak wielkie, że jego obecność, jego autorytet, świadomość celów i siła decyzji — przyspieszyła powolny zwrot, dokony-

wujący się w świadomości francuskiej.

Zwrot ten zmanifestowano we Francji bardzo wyraźnie. Obecnie trzeba zeń wyciągnąć konsekwencje, a to oznacza poprostu: — wprowadzić w czyn ducha aktu sprzymierzeńczego we wszystkich bez wyjątku dziedzinach życia państwowego obu krajów.

Marjan Trendota — instruktor oświaty pozaszkolnej w Chełmie.

Ruszamy do akcji oświatowo-społecznej z rokiem szkolnym 1936/37.

Kończy się okres prac w polu, zaczynają się długie wieczory jesienne zimowe. Zdawałoby się, że wieś drzemie znużona pracą. Jest to okres, kiedy starsi zaczynają dumania polityczno-społeczne, nie zawsze oparte na źródłach prawdy, wieści o wojnie zaczynają biec z końca w koniec. Młodzi znów zaczynają myśleć o teatrze i zabawie w remizie, Domu Ludowym. Insi znów myślą, jak to dokształcić się, a możeby jakąś czytelną założyć wspólnie ze starszymi. Gdzieniedzie radjostłuchowska wypełniają wieczory zimowe. Organizacje młodych i starych nabierają tętna. Wloką się instruktorzy, od wsi do wsi, urządzają kursy układają programy pracy. Jednym słowem wieś tworzy kulturę. Ponieważ i nasze pismo regionalne dotarło już do każdej wsi poprzez sołtysów i jest czytane przez członków organizacji społecznych, przeto w kilku numerach zamieszczę krótkie wytyczne i informacje do pracy oświatowej we wszystkich organizacjach społecznych. Niezrzeszeni też znajdą wskazówki, gdzie mogą znaleźć książkę do czytania i jak stanąć do pracy społeczno-oświatowej w swojej wsi.

Publiczne biblioteki samorządowe w akcji oświecenia.

Samorządy powiatowe i gminne, razem z Kuratorjum konsekwentnie realizują plan rozbudowy sieci bibliotek publicznych ruchomych. Z dniem 1. IX. wyruszyło 33 szafki 75 tomowe na podbój dusz i serc szerokich mas wiejskich — do przekuwania dusz i wykonywania nowych poglądów społecznych. Jedne gminy otrzymały więcej tych szafek, inne zaś mniej, a to z tego powodu, że Zarządy Gmin i Gminnych Kas Oszczędności od szeregu lat dorzucają do akcji bibliotecznej po 100 — 200 — 300 zł. Rocznie. Z każdym rokiem akcja ta wzrasta i coraz to nowe sumy Zarządy Gminne przeznaczają na biblioteki. Wpływa to z potrzeb terenu wiejskiego. Z bibliotek korzystają wszyscy obywatele bez względu na wyznanie religijne, narodowość, czy przynależność organizacyjną i polityczną — a więc biblioteka zakupiona za podatkowe pieniądze ma charakter publiczny. Dla informacji obywateli całego powiatu podaję wykaz miejscowości, gdzie mogą wypożyczyć książkę:

gm. Bukowa	we wsi Łukówek	jest komplet Nr. 1
	w os. Sawin	jest komplet Nr. 4a
	we wsi Mszana	w ciągu roku przybędzie
gm. Krzywiczki	we wsi Okszów	w najbliższych tygodniach będą
	" " " "	Rożdżałów jest komplet Nr. 5
	" " " "	Rudka " " " " Nr. 2
	" " " "	Strupin Duży jest komplet Nr. 13
gm. Olchowiec	" " " "	Chylin jest komplet Nr. 1 a
	" " " "	Wierzbiica w Urzędzie Gminy rolnicza
	" " " "	Syczyn w ciągu roku przybędzie
gm. Pawłów	we wsi Liszno	jest komplet Nr. 1 Z. S.
	" " " "	Pawłów jest komplet Nr. 2 a
	" " " "	Zulin " " " " 4
gm. Rakotupy	" " " "	Kumów " " " " 3a
	" " " "	Leśniowice w ciągu roku przybędzie
gm. Rejowiec	we wsi Aleksandra	Niedziałowska jest komplet Nr. 11
gm. Siedliszcze	" " " "	Chojno Nowe jest komplet Nr. 6
	" " " "	Siedliszcze z " " " " 3
	" " " "	Wola Korybutowa jest komplet Nr. 10 a
	" " " "	Majdan Zahorodnyński przybędzie w ciągu roku

gm. S t a w	" "	Bezek jest komplet Nr. 10
" "	" "	Stołpie " " " 11 a
" "	" "	Staw " " " 2 Z. S.
gm. S w i e r ż e	" "	Parypse przybędzie w ciągu roku
" "	" "	Brzeźno jest komplet Nr. 5a
" "	" "	Gdola " " " 13
" "	" "	Hniszów " " " 7a
" "	" "	Okopy " " gminny
" "	" "	Ruda Huta " " Nr. 12
" "	" "	Swierże " " " 6a
" "	" "	Zalin " " " 3 Z. S.
gm. T u r k a	" "	Dorohusk " " " 8
" "	" "	Turka " " " 9
" "	" "	Kamień przybędzie w ciągu roku
gm. W i s z n i e w i c e	we wsi Cyców	jest komplet Nr. 3 g. c.
" "	" "	Nadrybie jest komplet Nr. 6 g. c.
" "	" "	Swierszczów jest komplet Nr. 9 a
gm. W o j s ł a w i c e	" "	Majdan Nowy " " " 4 Z. S.
" "	w osad. Wojsławice	" " " 7
" "	we wsi Wygnańce	przybędzie w ciągu roku
" "	Alojzów	" " " "
gm. Z m u d ż	we wsi Leszczany	jest komplet Nr. 6 B
" "	" "	Zmudż " " " 8 a
" "	" "	Wolawce przybędzie w ciągu roku.

Jest jeszcze możliwość rozbudowy sieci bibliotecznej o kilka punktów nowych, lecz uzależnione to jest od tego, czy wszystkie gminy prelinowane kwoty na akcję biblioteczną wpłacą w terminie i z jakimi kwotami przystąpią Gminy Kasy Oszczędności. Im więcej dadzą tem więcej przybędzie kompletów.

Kierownicy punktów bibliotecznych urządzią zebranie propagandowe poświęcone czytelnictwu. Oczytani obywatele, winni przygotować referaty o autorach, przeczytać i opowiedzieć fragmenty ciekawszych książek. Dobrze jest również urządzić wystawę czasopism. Tę akcję możnaby zrobić w porozumieniu z Gminną Komisją Oświaty Pozaszkolnej. Wystawa ta może być wędrowną. W punktach bibliotecznych winny powstać czytelnie publiczne książek i pism. Do tego rodzaju akcji winny stanąć Rady Gromadzkie, miejscowe organizacje społeczne.

Skąd wziąć fundusze?

Komitet wyłoniony na wspólnym zebraniu Rady Gromadzkiej i or-

ganizacji społecznych, zajmie się zbiórką funduszy na urządzenie czytelnicy i zakup pism. Organizacje złożą obok funduszy swoje pisma organizacyjne. Pisma polityczne zostaną zakupione z zebranych funduszy, takie, aby reprezentowały różne kierunki polityczne i były przystępnie pisane. Gdy zbierzemy kwoty odpowiednie możemy wystąpić o pomoc do Zarządu Gminy który przeważnie niesie pomoc tego rodzaju wysiłkom zbiorowym. Lecz sami musimy dać dowody tego, że jest to nasza potrzeba duchowa, a miernikiem tego będzie zebrany fundusz.

Absolwenci szkół, młodzież zorganizowana w terminie do 15.X.b.r. zgłoszą do Inspektoratu Szkolnego w Chełmie zespoły samokształceniowe i zespoły dobrego czytania; będzie to również dowodem, że doceniają oni potrzebę dokształcania się i racjonalnego czytania książek.

Warunki pracy w kołach samokształceniowych, zespołach dobrego czytania omówię w następnym numerze „Kroniki”.

Rejony kultury rolniczej na terenie woj. Lubelskiego

Akcja organizacji rejonów kultury rolniczej jest nowa nie tylko na terenie naszego województwa, ale nawet w Polsce.

Organizatorzy jej wychodzą z założenia, że w dzisiejszych warunkach jest jeszcze za mało powiedzieć, czy przeczytać, jak trzeba pracować, trzeba nadto, aby każdy drobny rolnik miał żywy wzór, przykład należyte, planowo prowadzonego gospodarstwa.

Przeciętnie uświadamianemu, często zaledwie umiającemu czytać gospodarzowi nie wystarczy artykuł z gazety czy książki, pogadanka wygłoszona przez radio czy nawet przystępnie i dokładnie i na żywych przykładach oparte pouczenie instruktora.

Tu trzeba koniecznie ciągłości pracy, trzeba, by właściciel małego gospodarstwa widział ciągle, iż dzięki odpowiednio rozłożonej i w porę wykonanej pracy dzięki zastosowaniu w rolnictwie nowych zdobyczy nauki, czy to w zakresie uprawy roli, czy hodowli inwentarza, czy prowadzenia sadu — sąsiad jego, właściciel realnie małego obiektu wyciąga zeń dochód, który pozwala mu na podniesienie stopy życiowej i podniesienie gospodarki.

Drugi wzgląd, którym kierowali się inicjatorzy gospodarstw przykładowych to konieczność stworzenia dla wsi ogniska, skąd czer-

pać można wzorowy materiał hodowlany czy uprawowy.

Przeprowadzone przez Zakłady Doświadczalno Rolnicze próby pozwalają ustalić gatunki ziarna, owoców, rasy bydła czy drobiu najlepiej nadające się do zaprowadzenia na terenie poszczególnych powiatów.

Stąd też wynika potrzeba ułatwienia rozprowadzenia odpowiednich nasion, czy sztuk zarodowych, na danym terenie.

Celem zrealizowania tych dwóch warunków Lubelska Izba Rolnicza przystępując do organizacji wsi, obrała na terenie województwa 34 punkty, około których skupiło się po 20 — 30 a nawet 40 gospodarstw tworzących rejon kultury rolniczej.

Znaczenie poczyniń rejonu w dzisiejszej sytuacji gospodarczej jest bardzo doniosłe.

Wartości jakie daje praca w gromadzie zorganizowanej, podniesienie wielu gospodarstw do wysokiego stopnia opłacalności, standaryzacja produktów rolnych i hodowlanych — oto najważniejsze momenty przemawiające za prowadzeniem tej akcji.

Za przykład może posłużyć młody, bo zaledwie drugi rok istnienia liczący rejon kultury rolniczej w kolonii Skrzynice.

Po pokonaniu wstępnych trudności organizacyjnych, jakie cze-

sto towarzyszą wielu poczynaniom, praca jest prowadzona celowo, energicznie i wytrwale.

Osobie, oglądającej gospodarstwo przykładowe, od razu rzuca się w oczy wyjątkowa higiena budynków i inwentarza.

W każdym gospodarstwie są ogrodyki warzywne i kwiatowe, z racjonalnie prowadzoną uprawą, w wielu założono sady owocowe, pielęgnowane troskliwie i umiejętnie — (szczególnie w tym roku dotkliwa dla sadów kleska gąsienic w niewielkim tylko stopniu dotknęła sady przykładowców, którzy prowadzą racjonalną walkę ze szkodnikami i chorobami drzew).

Daje się również zauważyć znaczną poprawę plonów, wskutek sprowadzenia nasion.

Sprowadzony materiał zarodowy wpłynął na podniesienie poziomu materiału hodowlanego.

Za jaskrawy dowód, jak bardzo różni się poziom gospodarki u przykładowców od poziomu gospodarstw nieobjętych akcją, służyć mogą cyfry ilustrujące dostawę mleka do spółdzielni, i tak:

W listopadzie ub. roku na dostawione przez 27 gospodarzy 4.380 litrów, 8 gospodarzy z rejonu dostarczyło 2.622 litry, czyli 29,6% dostawców z rejonu dostarczyło 59,8% całej ilości mleka.

Zaznaczyć przytem należy, iż dostawcy mleka z rejonu byli ubożsi pod każdym względem — dawał się im dotkliwie odczuć brak budynków i brak gotówki na zakupy pasz treściwych.

Ponadto duże znaczenia ma wprowadzenie na teren rejonów gospodarstw przykładowych organizacji pracy, dzięki której gospodarstwa rolne zachodniej Europy stoją na tak wysokim poziomie.

Na zakończenie Tygodnia Związku Strzeleckiego. Wstąp bracie między Strzelce.

Zielona maciejówka strzelecka i czerwony wężyk, te zewnętrzne oznaki strzelca coraz szerzej i gęściej spotyka się na terenie powiatu. Niema wsi kolonji czy osady gdzieby bracia strzelecki nie propagowali czynnie idei pracy dla państwa. W czasie mroźnych czy upalnych, słotnych czy pogodnych dni świątecznych spotkać można w całym powiecie grupki młodzieży w dobrze znanych wszystkim maciejówkach. To strzelcy ćwiczą. Ciągają swój łańcuch codziennego życia organizacyjnego. A ciągną go mocno i równo z wiarą w celowość swego wysiłku, z głębokim przeświadczeniem konieczności pracy, z młodzieńczym entuzjazmem. A choć nie brak na terenie powiatu ważnych osobistości, które mało łaskawie albo wręcz krzywo patrzą na rosnące wciąż szeregi Związku Strzeleckiego nie zniechęca to strzelców do pracy. Kiedy kołtunerja społeczna zanadto dokuczy braci strzeleckiej, to sobie śpiewa:

Wstąp bracie między Strzelce,
Gdy chcesz się sławą kryć,
Kompanja godna wielce,
Umierać z nią i żyć.

I wierzę, że w strzeleckiej kompanji warto żyć i umierać. Ta mocna spójnia jaka łączy strzeleckie szeregi daje ten bogaty dorobek jakim się może poszczycić Zw. Strzelecki w naszym powiecie. W przeciągu ostatnich kilku lat ciężkich gospodarczo, gdzie o ogólnym zubożeniu i niedostatkach nikogo nie trzeba przekonywać. Zw. Strzel. podniósł swój stan posiadania dorobku materialnego do bardzo wysokiej sumy. Strzelcy wybudowali na terenie powiatu 8 strzelnic wartości od 300 zł. do 3 tys. zł., budują własne domy, boiska sportowe, urządzają świetlice, zaopatrują się w umundurowanie, sprzęt sportowy, lekturę. Szkołą się jeżdżą na kursy, prowadzą Koła samokształceniowe, pogłębiają swą wiedzę. Na wszystko trzeba dużo pieniędzy, a trudno dziś o każdy grosz. Ale strzelcy zdobywają nawet pieniądze. Przedewszystkiem jednak pracują. Wszystkie braki materialne nadrabiają swoją pracą. Ktokolwiek zobaczy kiedy imponujący dom, strzelnicę i boisko strzeleckie w Pobołowicach, to niech wie, że te obiekty wartości kilku tysięcy złotych wzniosło 20 strzelców pracując po nocach, na własnych barkach wynosząc drzewo z lasu.

Kto idąc szosą włodawską zobaczy strzelnicę w Cycowie, niech wie, że zawiera ona 800 dniówek bezinteresownej pracy strzeleckiej i że strzelcy na jej budowę chodzili do 10 klm.

Ktokolwiek jeżdżąc po powiecie napotka trwałe pomniki pracy strzeleckiej (a jest ich bardzo dużo) — niech wie, że strzelcy pracują, a może sam się przekona o głębokiej treści piosenki strzeleckiej.

Wstąp bracie między strzelce,
Gdy chcesz się sławą kryć,
Kompanja godna wielce—
Umierać z nią i żyć.

Akcja zakładania sadów na terenie Lubelszczyzny

Wojewódzkie Towarzystwo Organizacji i Kółek Rolniczych w Lublinie wzorem lat ubiegłych przystępuje do akcji zakładania sadów handlowych w gospodarstwach małych, przedewszystkiem na terenie wsi skomasowanych.

Dobranie odpowiedniego standardu odmian owocowych dla jednej wsi pozwoli z sadów poszczególnych gospodarstw danej miejscowości utworzyć jeden wielki sad zbiorowy, który rozporządzając towaram ujednoliconym, bowiem złożonym jedynie z paru odmian t. zw. doboru handlowego, ułatwi organizację zbytu owoców.

Państwowy Bank Rolny uruchomił na rok bieżący kredyt na zakup drzewek do sadów, zakładanych fachową opieką instruktorów ogrodniczych.

Kredyt powyższy czteroletni udzielany jest przez Bank Rolny Kasom Gminnym Pożyczkowo-Oszczędnościowym, analogiczny kredyt dla kas Stefczyka uruchomiony został przez Centralną Kasę Spółek Rolniczych.

Ceny zbóż w Chełmie

Powiatowa Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa w Chełmie w okresie 12. IX. do 19. IX. płaciła:

żyto 100 kg.	zł. 12.30 — 12.80
pszenica 100 kg.	zł. 20.00 — 20.65
jęczmień " "	14.20 — 14.70
owies " "	11.00 — 11.20
jaja kopa " "	2.70 — 3.00

Nie tędy droga p. Z. S.

(Odpowiedź nawet nie podlegająca dyskusji)

Z wielkim zdziwieniem i oburzeniem przeczytałem w N-rze 37 (163) „Kroniki Nadbużańskiej” artykuł p. S.-Z., którego pogląd świadczy albo o nieznajomości kompletnie rzeczy, albo o tendencyjnym i wrogim ustosunkowaniu się autora do Kościoła Rzymsko-Katolickiego.

Otóż niezrozumiałem jest stanowisko p. S.-Z. co do nauki i Kościoła. Od wieków w Polsce nauka i Kościół Rzymsko-Katolicki szli w parze, od wieków nauka budowała swe podstawy etyczne i moralne na dogmatach Kościoła.

Przez cały czas istnienia Polski Chrześcijańskiej szkoły kościelne były rozsądnymi prawdziwej, zdrowej i moralnej kultury, a nawet w czasach obecnych gimnazja O.O. Jezuitów, Pijarów, Selezjanów i Marjanów stoją na najwyższym poziomie etycznym i naukowym n.p. gimnazjum O.O. Jezuitów w Wilnie, Katolicki Uniwersytet w Lublinie i t.d.

Skąd wiadomem jest p. S.-Z., że O.O. Reformatów w razie objęcia przez nich gmachów b. Seminarjum Nauczycielskiego nie założą tam placówek naukowych: szkół lub burs uczniowskich?

A jeśli to będzie miało miejsce to przecież chyba jest rzeczą nie-sporną, że w takich szkołach i etyka i moralność i kierunek polityczny będą wysoko stały, napewno tu nie będzie tendencji ku naukom Marksa, ani Bakunina, ani też Lenina, a prawdziwa nauka na podstawach narodowych i katolickich.

Przecież Zakony nasze wśród swych członków liczą wiele ludzi o wyższym wykształceniu i nie-przeciętnej inteligencji.

Zakon O.O. Reformatów rości swe prawa do budynków i gruntów b. Seminarjum Nauczycielskiego nie na „jakichś prawach”, a na podstawie Aktu fundacyjnego Króla Polskiego Augusta III, który w czasie tego nadania pisał: „najwyższą Władzę Państwową”.

Pozatem prawo O.O. oparte jest na tem, iż Oni w ciągu stu kilku-

dziesięciu lat na Ziemi Chełmskiej krzewili naukę i przywiązanie do Kościoła Rz.Kat. i Państwa Polskiego, w czasie zaś rozbiórów Polski przymusowo byli wywiezieni na Sybir przez moskiewskich siepaczy, przeto prawo to zdobyli nie tylko na ściśle prawnej podstawie, ale i swym męczeństwem dla sprawy polskiej i katolickiej.

W tym stanie rzeczy artykuł p. S.-Z. wskazuje na to, że autor albo sam jest nauczycielem w ćwiczeniówce i boi się że w razie objęcia szkół przez O.O. Reformatów straci posadę, lub może, co nie daj Boże, są to pierwsze objawy napadów, pierwsze lekkie uderzenia taranu na Kościół Rz. Kat. w Polsce i chęci poniżenia stanowiska Kościoła w opinii publicznej, napadów przewidywanych w Liście Pastorskim z dnia 26 sierpnia b.r. Synodu z Jasnej-Góry. Jeśli jest tak, to sprawę należy traktować poważnie, całe społeczeństwo katolickie Ziemi Chełmskiej winno jak jeden mąż dać ujście swemu oburzeniu przeciw osobnikowi względnie osobnikom, którzy chcą skierować Polskę w ślady nie-szczęśliwej Hiszpanii.

Prawdziwa jest tylko jedna rzecz, we wspomnianym artykule, a mianowicie to, że sprawą O.O. Reformatów winny zainteresować się Władze Szkolne, a przede-wszystkiem Min. Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego (dowód, że i Państwo łączy Kościół z nauką) i oddać to co się komu prawnie, słusznie i życiowo należy, że Państwo Polskie winno naprawić krzywdy wyrządzone przez najeźdźców, a w tym celu oddać O.O. Reformatom ziemie i gmachy, noszące do dziś dnia nazwę po-Reformackich.

Należy zaznaczyć, że reguluje tę kwestję Konkordat Stolicy Apostolskiej z Państwem Polskim i tam jest ostateczna odpowiedź na niedorzeczności p. S.-Z.

Chełm, dnia 14. IX-1936 r.

Mgr. Praw
Józef Wierzbowski

Kupiectwo chrześcijańskie na F. O. N.

Pod hasłem „Kupiectwo Chrześcijańskie na F. O. N.” prowadzą organizację kupiecką w całej Polsce intensywną akcję zbiorczą na rzecz Funduszu Obrony Narodowej. Za zgodą Ministerstwa Spraw Wojskowych wszelkie ofiary na rzecz dozbrojenia armii, składane przez kupiectwo, wpłacane są na specjalne konto w P.K.O. Nr. 70009.

W organizacjach, wchodzących w skład Naczelnej Rady Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego, pod której patronatem przeprowadzana jest kupiecka akcja zbiorcza, utworzone zostały lokalne komitety kupieckie.

Godnym podkreślenia jest fakt, iż nawet najmniejsze miejscowości, w których kupiectwo jest zorganizowane biorą żywy udział w zbiorce wśród kupieckiego społeczeństwa. Przykładem służyć tu może miasteczko Iwieniec w woj. Nowogródzkiej, położone w pobliżu granicy wschodniej, które, dzięki działalności miejscowego Stowarzyszenia Kupców Polskich nadesłało, jak dotychczas, największą procentowo ilość wpłat w stosunku do ilości swych członków. Obok Iwienicy wyróżniającą się działalnością zbiorczą prowadzi Stowarzyszenie Kupców Polskich w Dobrem k/Nieśzawie.

Odezwy Komitetu Kupieckiego oraz blankiety P. K. O. Nr. 70009 otrzymać można we wszystkich organizacjach kupiectwa chrześcijańskiego w całej Polsce.

Kupiectwo Chrześcijańskie na FON
Komitet Lokalny
Lwowska 9 tel. 38

KACIK PSZCZELARSKI.

Komunikat organizacyjny.

Oplacony cukier do 1-IX b.r. jest w magazynie i wydaje się w godzinach urzędowych, ale tylko na podstawie zaświadczeń, o ilości posiadanych roi.

Zbędno cukru ponad ilość zapłaconą niema. Za wpłacone pieniądze po 1-ym września może być sprowadzony cukier, tylko wówczas, gdy wpłynie odpowiednia kwota na transport 10 metrów.

Zebranie zawodowe kwartalne przewidujemy w dniu 11 października (niedziela) o godz. 14, w sali szkoły im. Staszka w Chełmie. Wrazie zmiany terminu, uprzedzimy na łamach „Kroniki”.

Stefan Bolman.

Entuzjastom pracy u podstaw bytu narodowego i państwowego — Strzelcom.

Należymy do pokolenia, które wzrosło i żyło w ogniu walk o niepodległość. Rozpoczynaliśmy ją na ławach szkolnych, przygotowywaliśmy się do niej w drużynach przedwojennego Strzelca, aby w chwili, gdy miano decydować o losach Polski rzucić na szalę walki nasz czyn!

Skrzypiące drzewca szubienic przypominały nam ciągle wiele wart jest wysiłek i cel obrany przez nas. Jednak szarżyzna rzeczywistości polskiej budziła w duszach większości Polaków zwątpienie. O powszechnym wystąpieniu przeciwko najeźdźcy marzyli ludzie czynu, gdy karły oplute i bite po twarzy coraz bardziej chyliły czoła do stóp zaborców!

Wśród walk, w trudzie i znoju krwawym od Pierwszej Kadrowej w polu, aż po dzień zwycięstwa pod murami stolicy, w ogniu walk bezimienny żołnierz kierowany wolą Komendanta Piłsudskiego, nazywał granicę Rzeczypospolitej.

Tak jak „Strzelec” przedwojenny był źródłem z którego powstała armia polska, tak dzisiaj Związek Strzelecki w odrodzonej Rzeczypospolitej jest podstawą kadr obrońców Polski, z przeznaczenia losów narodu oraczy-żołnierzy.

Uwaga!

SPRZEDAŻ 4 mrg. 184 prętów: ziemia, las, łąka torfowa, dom mieszkalny. — Leon Oleksa Rakołupy poczta Wojsławice.

Z kraju i ze świata.

Sytuacja w Hiszpanii.

Krwawe walki w Hiszpanii nie ustają, każdy krok ziemi hiszpańskiej, jest rozszony krwią współbraci. nigdzie ustępstw.

Sytuacja w Hiszpanii zarysowuje pewne nachylenie. San Sebastian zdobyte przez powstańców, Madryt otoczony z trzech stron, został obrzucony bombami z samolotów. Wojska rządowe i milicja nie wytrzymują naporu powstańców, choć wolno, lecz stale są wypierane z posiadanych pozycji, tracą terytorja na korzyść powstańców.

W Palestynie walki.

W pobliżu Roszpina oddział Arabów zaatakował autobus pocztowy. Przybyli czterej policjanci angielscy na miejsce napadu zostali zabici, a karabin maszynowy i amunicja zabrane przez Arabów.

Wojsko przy pomocy samolotów rozpoczęło natychmiast pościg za bandą arabską, która liczyła ponad 50 ludzi. Bandę osaczono, 23 arabów zabito lub raniono. Po stronie angielskiej w czasie walki został zabity 1 kapral, 1 policjant i 6-ciu żołnierzy zostało rannych.

400-na rocznica urodzin Piotra Skargi

W ubiegłą niedzielę odbyły się uroczystości z racji 400-nej rocznicy urodzin Ks. Piotra Skargi. W Warszawie na placu Zamkowym została odprawiona uroczysta Msza św. polowa, przez J.E. Ks. Kardynała Kakowskiego, w obecności Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Prof. Ignacego Mościckiego, Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych gen. Śmigłego-Rydza, premiera gen. Sławoj - Składkowskiego, marszałków Sejmu i Senatu, członków Rzą-

Witamy Wojsko

W dniu 14 b.m. powrócił do koszar z ćwiczeń 7 p.p. Leg., w dniu 16 b.m. 2 p.a.c. Zarówno jedni jak i drudzy byli witani przez Chełmskie społeczeństwo serdecznie i uroczystie. P. Prezydent miasta Tomaszewski na przywitaniu wygłosił imieniem własnym i społeczeństwa przemówienie, P. ppłk. Biegański w towarzystwie Wicestarosty P. Illukiewicz i otoczenia przyjął defiladę, społeczeństwo wzniosło okrzyki „Niech żyje Wódz”. „Niech żyje wojsko”.

Rezerwiści w Lublinie.

20 września b.r. odbędzie się Święto Rezerwistów w Lublinie, organizowane przez Zarząd i Komendę Okr. II. Z.R., przy pomocy Rodziny Rezerwistów.

Koncetracja Oddziałów Z.R. z terenu w Lublinie, wykaże stopień organizacji i przyczyni się do zwrócenia uwagi społeczeństwa, znaczenia Związku Rezerwistów w życiu państwowym.

Program uroczystości przewiduje: nabożeństwo w kościele garnizonowym, defiladę oddziałów, zawody i zabawy.

Obligacje 3% Premj. Pożyczki Inwestycyjnej

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI

pow. Chełmskiego w Chełmie podaje do wiadomości, że subskrybentom 3% Premj. Pożyczki Inwestycyjnej,

którzy uiścili całkowitą należność do dnia 5 września b.r., włącznie będą wydawane obligacje z dniem 1 października b.r.

da i przedstawicieli społeczeństwa.

Po uroczystej Mszy św. Pan Prezydent Rzeczypospolitej odsłonił tablicę pamiątkową ku czci Ks. Piotra Skargi wmurowaną w ścianę Zamku królewskiego, na której wyryto napis: O. Piotr Skarga — 1536—1612 — wielki patriota i prorocy kaznodzieja. „Upominałem, aby obie matki swoje, Kościół Boży i Ojczyznę w jednym końcu złęczone u przejmie i wiernie miłowali.” — W czterechsetną rocznicę urodzin — wdzięczna Ojczyzna”.

W Grójcu, mieście rodzinnym Ks. Piotra Skargi Pan Wojewoda warszawski Nakoniecznikow - Klukowski dokonał odsłonięcia pamiątkowej tablicy, wmurowanej w ścianę domu zbudowanego staraniem Ks. Piotra Skargi, a mieszczącego przytułek dla starców. Następnie odbyła się uroczystość nadania grójckiemu gimnazjum nazwy imienia Ks. Piotra Skargi.

Konferencja gospodarcza

W Min. Skarbu odbyła się konferencja informacyjna, zwołana przez p. wicepremiera Kwiatkowskiego, w celu poinformowania przedstawicieli życia gospodarczego o dotychczasowych rezultatach prac gospodarczych rządu i przedyskutowania aktualnych zagadnień.

W przemówieniu, p. wicepremier Kwiatkowski omówił kierunek życia gospodarczego na najbliższą przyszłość i podkreślił możliwość rychłej poprawy.

Wielka defilada

We Lwowie odbyła się wielka defilada oddziałów wojskowych, powracających z tegorocznych manewrów, którą przyjął minister spraw wojskowych gen. Tadeusz Kasprzycki. Defilada trwała cztery godziny.

Wpłacili na F. O. N.

Pracownicy Starostwa Pow. zł. 26.13, Pracownicy Woj. Komunalnego Szpitala Psych. zł. 118.67, Zarząd Gminy Staw zł. 119.73 Zarząd Gminy Pawłów zł. 40.50.

Maturzyści na F. O. N.

Tegoroczni maturzyści Gimnazjum im. Czarnieckiego w Chełmie, złożyli na Fundusz Obrony Narodowej obligację Pożyczki Narodowej na zł. 50.

„Zbierajmy na F. O. N.”

Staraniem miłośników sceny dnia 6 września b. r., w Sali Domu Ludowego w Wojsławicach urządzone było przedstawienie teatralne, na które złożyły się sztuki:

„Małżeństwo Loli” — wes. kom. w 3 aktach — H. Zbierzchowski i nad program: „Nieodparty argument” — humoreska w 1-ej odsłonie A. Sokolicza

Dochód przeznaczono na Fundusz Obrony Narodowej, który wyniósł 113 zł. 10 gr. Koszta zredukowano do minimum.

Jak na prowincjonalne miasteczko, dochód jest okazały. Jest to dowód, że społeczeństwo wojsławickie doceniło ważność celu, na jaki przedstawienie było dane i gremjalnie na nie przybyło.

Apelujemy, aby miłośnicy sceny innych miejscowości, tam gdzie istnieją możliwe ku temu warunki i gdzie jeszcze dotąd tego nie uczyniono poszli za przykładem Wojsławic i przyczynili się do powiększenia zbiórki na Fundusz Obrony Narodowej, który leży obecnie na sercu każdego polaka.

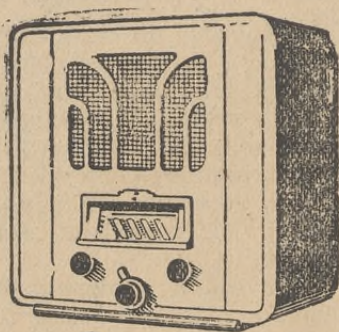
Na F.O.N.

Pracownicy Wydziału Powiatowego w/m zł. 110,16, Zarząd gm. Staw 56,86; Cech fryzjerów żydowskich w Chełmie 19 zł.; Boduszyński Mieczysław 8,52 zł.; Pracownicy gm. Siedliszcze 24,52 zł. Cygan Henryk w/m 1 obligację 4% Poż. Konsolid. z kuponami od zł. 1 na zł. 50.

Przed doniosłami zmianami na Gieldzie Mięsnej w Lublinie.

Jak nas informują z wiarygodnego źródła, wkrótce zostanie nadesłany z Ministerstwa Przemysłu i Handlu nowy statut Gieldy Mięsnej w Lublinie, który uzyskał już zgodę p. Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych przyczem p. Minister Przemysłu i Handlu również nie ma żadnych zastrzeżeń. W ten sposób na podstawie nowego statutu w najbliższym czasie zostaną rozpisane wybory do Rady Gieldowej, oraz uruchomiona zostanie Sekcja Rozrachunkowa Gieldy Mięsnej z wielkim pożytkiem dla rolnika i przetwórcy.

Uruchomienie tego działu finansowego będzie dla Gieldy wielką zdobyczą, która przyniesie korzyści przede wszystkim dla przetwórców, a pośrednio i rolników, gdyż Sekcja Rozrachunkowa będzie miała na celu ułatwianie członkom i uczestnikom Gieldy rozrachunków, udzielanie członkom Gieldy bezprocentowych zaliczek na transakcje zleceńowe, ułatwianie lombardu akredytywy i t. p.

Już są sprzedawane
najnowsze modele
aparatu

Philipsa

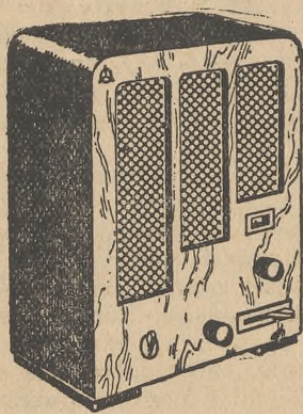
ECHO

(Wyrób Państw. Zakł. Teleradiotech.)
BATERYJNE i SIECIOWE
w firmie

TECHNIKA

INŻ. W. JODKO

Chełm, Lubelska 59 tel. 88.
TANIO — DOGODNE RATY

ZGUBIONO WEKSEL na 100 zł. w Swierżach dnia 3. IX. 36 r. wystawiony przez Józefa Klimiuka, żyrowany przez Stecia Dymitra i Zoruka Józefa. Łaskawy znalazca zechce zwrócić pod adresem: Zarek Józef wieś Brzeźno.

Rowery nowe,

męski — 85 zł., damski — 90 zł. okazjnie do sprzedania. Wiadomość w Redakcji „Kroniki Nadbużańskiej”.

Sygnatura Km. 626/35.

Obwieszczenie o licytacji nieruchomości.

Komornik Sądu Grodzkiego w Chełmie-Lub. rewiru I-go JAN BEREZA, mający kancelarię w Chełmie Lub. przy ul. Kopernika 22 a, na podstawie art. 676 i 679 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 24 października 1936 r. o godz. 9 m. 30 w Sądzie Grodzkim w Chełmie na sali Nr. 1 odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu należącej do dłużników Fradli Dremnerowej, Estery Mendelzonowej, Nomy Lebensztejnowej, Szejwy Szejngartenowej, jako rodzonych córek zmarłych Lejby Fajgi-Heni małż. Honik, oraz Chuny i Arona małż. Rola vel Rolnik, nieruchomości miejskiej, położonej w m. Chełmie przy ul. D-ra Łuczowskiego, Krzywej i Jatkowej, składającej się z placu zabudowanego powierzchnią około 341 m. kw. i zabudowań na nim, a mianowicie:

1) dom murowany piętrowy, kryty blachą ocynkową, o 25 ubikacjach, z piwnicami, w tem 14 lokali handlowych
2) dom murowany piętrowy, kryty blachą, o 13 ubikacjach w tem 6 lokali handlowych.

3) komórki drewniane, kryte blachą o 10 przedziałkach
Nieruchomość ta ma urządzoną księgę hipoteczną, przechowywaną w Wydziale Hipotecznym Sądu Grodzkiego w Chełmie, oznaczoną Nr. 64. Nieruchomość oszacowana została na sumę zł. 64.200, cena zaś wywołania wynosi zł. 42.300.

Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć rękojmię w wysokości zł. 6420.

Rękojmię należy złożyć w gotówkę albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładowych instytucji, w których wolno umieszczać fundusze małoletnich. Papiery wartościowe przyjęte będą w wartości trzech czwartych części ceny gieldowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile dodatkowo publicznem obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przesądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji ze uzyskały postanowienie właściwego sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godziny 8-jej do 18-jej, akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w sądzie grodzkim w Chełmie Lub. ul. Plac Kościuszki Nr. 3.

Dnia 15 września 1936 r.

Komornik
JAN BEREZA

Uzupełnienie

do art. p. t. „Ciągniemy Łańcuch”

W spisie gmin które wpłaciły kwoty na akcję biblioteczną opuściłem gminę Wojsławice, która w roku 1935/36 uczestniczyła w akcji bibliotecnej podjętej przez Wydział Powiatowy z 150 zł. — Jest to jeszcze jedno silne ogniwo łańcucha bibliotek, które daje rękojmię zrozumienia potrzeb oświatowych terenu.

Za omyłkowe nie zamieszczenie w artykule w w. Zarząd Gminy i Czytelników z gminy Wojsławice najmocniej przepraszam.

Marjan Trendota

Odpowiedzi Redakcji.

P. Stanisław Tomczak — Cyców. Kartę pocztową otrzymaliśmy, artykułu nie umieścimy z przyczyn podanych w poprzednim numerze. — Zawiera osobiste wycieczki do osób nie wymienionych w artykule sprawozdawczym. Tak nie można. Prosimy o przysłanie nam innych wiadomości i sprawozdań z Cycowa.

Sygnatura: Km. 501/36

Obwieszczenie o licytacji ruchomości.

Komornik Sądu Grodzkiego w Chełmie-Lub. 1-go rewiru Jan Bereza mający kancelarię w Chełmie-Lub. przy ul. Kopernika Nr. 22-a na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 28-go września 1936 r. o godz. 9-jej w maj. Sielec, gm. Rakolupy powiatu Chełmskiego odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości. należących do Dominika Rzewuskiego składających się z karety, powozu, pary koni wyjazd. 2 byczków, 2 jałowców, 6 świń, fortepianu fr. Hoffer i fortepianu fr. Sznajder, zajętych na pokrycie należności Państwowego Banku Rolnego Oddział w Lubinie oszacowanych na łączną sumę zł. 3380.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i w czasie wyżej oznaczonym.

dnia 8 września 1936 r.

Komornik JAN BEREZA.

XVI Zjazd Psychiatrów w Lublinie i w Chełmie

Został na skutek propozycji Prezydium Komitetu Organizacyjnego i uchwały Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego przesunięty z 3-5 października 1936 r. na 6-8 grudnia 1936 r. Temat główny Zjazdu: „Zagadnienie dziedziczności i zapobiegania w chorobach psychicznych” pozostaje bez zmian. Dotąd zgłoszono 40 odczytów i referatów.

TANI NOWY ŚRODEK

przywracający siwiejącym włosom ich pierwotny kolor środek na

ODCISKI, BRODAWKI, ZGRUBIENIA SKÓRY

środku: na szczury, myszy, karaluchy i od potu.

S. BIRNBAUM

CHEŁM, UL. LUBELSKA 36.

ZAKŁAD KRAWIECKI

Okryć damskich i futer

Franciszek Żurawski

współpracownik pierwszorzędnym firm warszawskich.

Chełm, ul. Reformacka 16

obok straży ogniowej

Przyjmuje obstalunki z własnych i powierzonych materiałów. — według najnowszych modeli — wykonanie solidne. CENY NISKIE.

Redaktor odpowiedzialny
STEFAN BOLMAN

Wydawca: STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ KULTURY
POLSKIEJ W CHEŁMIE

Tłoczono w drukarni „Zwierciadło”
Chełm-lub. Lubelska 56.